

МИЛИВОЈЕ КРСТИЋ

Четвртог јануара 1999. године преминуо је МИЛИВОЈЕ КРСТИЋ, из Врачевића код Лајковца, учитељ у пензији, активни школски и културни прегалац овог краја, верни читалац и сарадник нашег часописа, али и више других јавних гласила. Скоро да се ништа вредно и занимљиво није могло догодити у околини Лајковца и Мионице, Љига и Лазаревца, па и шире, а да то „уча Крстић” није забележио и објавио у неком од гласила са којима је годинама сарађивао.

Миливоје Крстић рођен је 18. августа 1917. године у Команицама код Мионице, у средње имућној сеоској породици. Био је једно од шесторо деце Јелке и Велимира Крстића, вредних и честитих економа из овог колубарског села. Мајка му је пореклом од Ивановића из Врачевића и била је велика кућаница и скромна жена. Миливојев отац Велимир активно је учествовао у ослободилачким ратовима од 1912. до 1915. године и постао ратни војни инвалид. Његов брат Никола погинуо је у борби против Турака на Врдици код Скадра 1913. године. Велимир је био и дугогодишњи члан Пољопривредне подружине Српског пољопривредног друштва у Мионици, а изван свега напредан воћар и виноградар.

Основну школу Миливоје учи у месту рођења и Мионици. Као одличан ученик продужио је даље школовање у већ угледној ваљевској гимназији. Пошто је завршио и нижу гимназију и био један од најбољих у разреду, уписао је и после пет година завршио Мушку учитељску школу у Београду. Чим је завршио школовање, отишао је на одслужење редовног војног рока.

Своје прво запослење добио је 1938. године, као учитељ у Власини, на југословенско-бугарској граници. Следећу школску годину радио је у Округлици, такође негде на југу Србије. После две године проведене на страни враћа се у родни крај. Најпре је радио у Доњој Топлици а потом и у Крчмару и Ђурђевцу. Поред свакодневног ангажовања у настави будно је бдио над школском имовином и безбедношћу својих

ђака за време Другог светског рата, а доста радио и у Српском пољопривредном друштву итд.

Од 1946. па до одласка у пензију, с краћим прекидом због премештаја „по потреби службе” за кратко време у Топли До код Сурдулице, пуне 32 године учитељавао је у Врачевићу код Лајковца. Било је година када је у овом питомом и великом колубарском селу учио и по 106 ђака. Међутим, ни то му није сметало да по засеоцима Врачевића организује и води курсеве за описмењавање одраслих мештана. Скоро се није могла замислити ниједна друга значајнија комунална и културна акција у Врачевићу и околини, у којој он није учествовао. Доста је радио и на унапређењу пољопривреде и села, подизању здравствене културе својих ђака и њихових родитеља итд. Нарочито је активно радио у Покрету младих горана Србије. При школи имао је расадник багремових и других садница које су потом он и његови ученици користили за пошумљавање голети и других празних површина у том и околним селима.

Ипак, Миливоје Крстић се најбоље и најлепше осећао у школској учионици. Волео је свој позив и ученике, па им се и доста посвећивао. Био је велики познавалац свог посла, добар методичар и солидан педагог. Од својих ђака тражио је знање, ред и рад. Кажу да је био строг, па је знао и да викне и на други начин казни, али и да истовремено буде реалан и правичан. Све то скупа допринело је да велики број његових ђака продужи своје образовање, те међу њима има врских стручњака различитих профила.

Миливоје Крстић је и сам доста читао и био пасионирани књигољубац. Организовао је и годинама успешно водио једну од најбољих књижница и читаоница на сеоском подручју ваљевског краја. Захваљујући њему и његовом раду, та књижница постала је богатија за више наслова вредних књига које су житељи Врачевића касније радо читали.

Имао је он и солидну личну библиотеку у којој су се могла наћи највреднија дела домаће и светске књижевности, многе завичајне књиге и друге публикације, али и многи други значајни наслови из историје, етнологије, пољопривреде итд. Посебно је занимљив његов „Пресс клипинг” у коме се налази више стотина исечених новинских чланака, вредних забележака о разговорима са савременицима, записи са надгробних споменика и других спомен-обележаја, исписи из разних писаних докумената па и објављених књига и других публикација. Многи од тих драгоцених података записани су на полеђини какве признанице, деловима поцепаних папирних кеса, празним листовима из ђачких вежбанки и слично.

И то показује да се Миливоје Крстић годинама и деценијама упорно и стрпљиво бавио истраживањем ближе и даље прошлости овог краја али и шире. Његова нарочита опсесија био је древни манастир Боговађа, где се зачала историја устаничке Србије XIX века. Ништа мање нису га привлачили ни живописи многих познатих личности, али и друге теме.

Стечено знање Миливоје Крстић није љубоморно чувао за себе већ га је јавно публиковао и тако чинио доступним свим заинтересованим. Његово име и презиме, уз оно обавезно „учитељ (у пензији) из Врачевића”, често се појављивало испод многих текстова објављених у десетак разноврсних листова и часописа. Као један од вернијих и пажљивијих читалаца лако је уочавао грешке и јављао се редакцијама да их исправи и прилоге допуни. Није пропуштао ни прилику да понешто похвали, али и да још нешто дода уз објављени прилог, па и да предложи покоју тему о којој би требало више говорити.

Од далеке 1960. године Миливоје Крстић био је активни сарадник ваљевског листа „Напред”. Повремено је сарађивао и у београдским листовима: „Политика”, „Илустрована Политика”, „Просветни преглед”, „Село”, „Задруга”, „Православље”, „Весник” и „Фронт”. Последњих година доста је радио за мионички „Запис”, али и за програме Радио-Београда и Радио-Ваљева.

Резултате својих историјских истраживања радо је објављивао и у нашем часопису. Први део свог рада „Љубитељи књига у Округу ваљевском у XIX веку” објавио је у двоброју 13/14, а други већ у следећем броју, односно двоброју 15/16. Занимљиво је да је и његов трећи рад „Прилог проучавању фрајкора у ваљевском крају” штампан у двоброју (28/29). Више вредних прилога објавио је и у календарима „Колубара” (1992) и „Ваљевац” (1993), алманаху „Село – Колубара, Подгорина, Тамнава и Качер” (1993), али и више других периодичних публикација.

Миливоје Крстић био је аутор више занимљивих прилога објављених у књигама „Србија у ратовима од 1912. до 1918. са освртом на ваљевски крај” (Ваљево, 1972), „Отргнуто од заборава” (Сарајево, 1983), „На ратиштима и стратиштима” – споменица просветних радника Србије погинулих и страдалих у НОБ-у (Београд, 1985), „Основне школе ваљевског краја 1918–1985” (1986), „Мионица и Мионичани” (Ваљево, 1995) итд. Иза себе оставио је необјављене рукописе књига: „Летопис школе у Боговађи” и хронике „Врачевић од памтивека”.

Већ и из овог да се закључити да је он био изузетно вредан и радан човек, али и страстан заљубљеник у писану реч и прошлост свог родног краја. Као одговоран и систематичан човек настојао је да сваки податак што боље провери пре него што би га објавио. Такав његов однос многим је служио за пример.

Наравно, тај и такав рад није могао остати незапажен, па је одликован Орденом рада са златним венцем и више других одликовања и јавних признања. Са својом животном сапутницом и колегиницом Радмилом, дев. Живковић из Кључа код Мионице, 1984. године добио је престижно признање „Најдражи учитељ”. Више од тих признања радовао се успеху својих кћери: Снежане, магистра књижевности, и Љиљане, доктора стоматологије, и њихове деце.

Наш драги сарадник и пријатељ Миливоје Крстић сахрањен је 6. јануара 1999. године на сеоском гробљу у Врачевићу, где је и након одласка у пензију живео скромно и повучено у малом школском стану. Надамо се да ће се његови многобројни записи и документа која је упорно и брижно сакупљао, ускоро наћи у збиркама нашег Архива и бити доступни нашим истраживачима.